

GEORGIEN TJIATURA

► sesammenføjninger lader slidhuller ekstra dagslys pible ind gennem de tynde metalplader, der udgør bunden af vognene.

Kombineret med sug i maven-udsigten og de mange hundrede meter ned bidrager det til spændingen ved at køre med svævebane som gæst i Tjiatura.

Men for byens indbyggere har årene siden omkring 1990 været knap så fornøjelige. På den tid opløstes Sovjetunionen, som Georgien var en del af. Fra den ene dag til den anden sank den højt udviklede industrination ned i en spiral af kaos og armod. Med frygtelige livsbetingelser for befolkningerne i de 15 delrepublikker til følge.

Hvilke konsekvenser Sovjetunionens sammenbrud havde for en industriby som Tjiatura, giver et nærmere blik oppe fra gondolen et indtryk af: Omgivet af overvældende natur mellem Kaukasusbjergene – Europas højeste – kommer kæmpe fabriksruiner til syne som mørke og skumle skygger i den klare solskinsdag. Bygningerne blev tidligere brugt til at forarbejde mangan. Den bedste og nemmest tilgængelige malm er for længst hentet op af gruberne, men bjergene omkring Tjiatura har stadig betydelige forekomster. Regionen var verdens vigtigste sted for udvinding af metallet.

Da det enorme sovjetiske hjemmemarked forsvandt, blev industrien nærmest udslettet. Stærkt svækket af markedsøkonomiens helt anderledes vilkår kæmper enkelte fabrikker videre under en lang og svær tilpasningsproces. Resten af bygningerne ligger som græske ruiner i det smukke landskab og minder om en svunden storhedstid.

Alvorlig forurening

Floden Kvirila er også synlig oppe fra gondolen. Den løber tværs gennem Tjiatura og er en nuance mørkere, end den ellers ville have været. Sort spildvand fra forarbejdningen af mangan ledes direkte ud i strømmen og bidrager til den alvorlige forurening af området.

Hvis passageren på turen hen over Tjiatura får øje på ejendommelige lysninger i skråningernes ellers tætte bevoksning, har det også en forklaring. Op mod 40 procent af træerne i oplandet blev fældet i årene efter Sovjetunionens sammenbrud. Indbyggerne samlede brænde for at overleve de til tider hårde georgiske vintre. Det traditionelle system til opvarmning af boligerne kunne ikke opretholdes.

Med deres knuste vinduer bidrager de tomme boligblokke, som svævebanen passerer tæt forbi, ligeledes til historien om den postindustrielle nedtur. Befolkningstallet er gået fra over 30.000 til omkring 15.000 siden velmagtsdagene i 1980'erne. På den tid var Tjiatura en sovjetisk mønsterby, hvor indbyggerne nød høj levestandard. Mineindustrien tiltrak de bedste ingeniører og andre højtuddannede specialister fra hele unionen. Til persontransport og til at fragte manganet førte dengang 90 svævebaner over området som en del af den effektive infrastruktur. I dag er antallet reduceret til 43.

På det sidste stykke ned mod stationen føres kablet lavt over gaderne, og det bliver tydeligt, hvor meget de sovjetiske myndigheder gjorde for at gøre byen attraktiv for de mange tilflyttere. Imposant og imperial stalinarkitektur pryder begge sider af hovedgaden. Nede i enden afløses den af bygninger i en mere bastant form for socialistisk modernisme, der har en vis rå skønhed. På

NEDSLIDT. Der har aldrig været alvorlige ulykker med svævebanerne – utroligt, når man tager deres tilstand i betragtning. 52-årige Muradi Tjingaladse (herover) betjener teknikken.

fugle spankulerer stadig rundt i små anlagte parker på promenaden langs floden.

Men til trods for at de seneste årtier ikke er gået let hen over Tjiatura og dens populære form for offentlig transport, er der også gode nyheder fra byen. For tre år siden blev der på ny indlagt fjernvarme, som nu når ud til næsten alle boliger. Desuden er vandforsyningen blevet langt mere stabil, fortæller 22-årige Mamuka Kentjosjvili, der ligeledes hører til svævebanens ansatte.

Gud ske tak og lov – og næsten utroligt, når man tager deres tilstand i betragtning – har der aldrig været alvorlige ulykker med svævebanerne.

»En evakueringsmekanisme er på plads, så vi kan få passagererne ned på under en time, hvis noget går galt«, forsikrer Kentjosjvili.

Han glæder sig desuden over en planlagt renovering af systemet:

»Der er forhandlinger i gang med en række franske firmaer. Arbejdet burde gå i gang om højst et år eller to«.

Om den tiltrængte istandsættelse kan finde sted, er dog afhængigt af bevillinger fra donorer i andre lande. Den georgiske stat kan ikke betale de omkring 6-7 millioner euro, som er det foreløbige budget for projektet.

»Visse georgiske regeringsmedlemmer har gode forbindelser i den franske og østrigske svævebaneindustri. De kan sandsynligvis forhandle en god løsning på plads«, siger Kentjosjvili og fortsætter:

»Så kan vi omsider få svævebanerne op på europæisk standard. Det er vores drøm«.

rejser@pol.dk

3

ATTRAKTIONER OMKRING TJIATURA

1 Kutaisi
Georgiens næststørste by Kutaisi – ikke langt fra Tjiatura – huser landets parlament og har en del spændende seværdigheder, blandt andet flere klostre og kirker, samt Prometheus-hulesystemet.

2 Kurbyen Tskaltubo
Var et populært feriested i Sovjetunionen og ligger omkring 90 kilometer fra Tjiatura. Byen har talrige luksuriøse sanatorier opført i stilen socialistisk klassicisme. Desværre bliver de kun vedligeholdt sporadisk. På grund af arkitekturen, byplanlægningen og det unikke kompleks af monumenter er Tskaltubo et særligt fornemt og sammenhængende udtryk for Stalin-epokens æstetik.

3 Katschi-søjlen
En cirka 40 meter høj klippeformation med en lille kirke på toppen, der stammer helt tilbage fra 800- eller 900-tallet. Stedet udgør et spændende udfugtsmål fra Tjiatura.